

מדינת ישראל
לשכת המשנה לפרקליט המדינה
(עניינים פליליים)

ד' באדר תשע"ח
19 בפברואר 2018

אל: משתתפי הדיון

שלום רב,

פורום חומר חקירה וחיסיון - ישיבה מיום 13.11.17

ביום 13.11.17 נערכה ישיבה של הפורום בחדר הישיבות בתל-אביב.

עדכוני פסיקה:

1. **בש"פ 4804/17 אמיר ברמלי נ' מדינת ישראל (השופט מזוז) – בקשה להשלים חקירה על דרך גביית ראיות "רגילה" מעדים מתלוננים במקום טפסי שאלון שהועברו אליהם.**
תיק ענק של מיסוי וכלכלה. אישום של מרמה והלבנה, באמצעות ובמסגרת העבודה. תפסו את כל המחשבים של העובדים (כ2000).
היו בפרשה קרוב ל-400 משקיעים – מתלוננים שרומו. נגבו הודעות "רגילות" מפי 18. לכל היתר נשלחו שאלונים שעליהם הם נתבקשו לענות.
הסניגור פנה לבימ"ש מחוזי טען להגנה מן הצדק, וביקש למחוק את האישום; לחלופין – למחוק את כל עדי התביעה שלא נגבו מהם הודעות "רגילות"; ולחלופי-חלופין – לזמן לחקירה רגילה את כל המתלוננים שענו על השאלונים. בית המשפט המחוזי דחה את הטענה על כל חלקיה.
הוגש ערר לפי סעיף 74 לחסד"פ.
טענתנו כי אין זכות ערר על שני הסעדים הראשונים נתקבלה (סעיף 21 להחלטה).
גם על הסעד האחרון נתקבלה טענתנו, ולפיה אין לחייב במסגרת סעיף 74 לחסד"פ יצירת חומר חקירה חדש שלא בא לעולם. בית המשפט אף העיר, כי אין הכרח שבגביית הודעות תיעשה לעולם ב"דרך המלך" "של גביית הודעה בכתב מעד היושב מול חוקר" (סעיף 23 להחלטה).
נראה אפוא שלמצער כב' הש' מזוז לא היה פוסל מניה וביה גביית הודעות באמצעות שאלונים – בתיקים רבי היקף, שבהם התלונות חוזרות על עצמם.
על כל פנים, שאלת טיבם ומהותם של אותו השאלונים הותרה להכרעתו של בית המשפט הדין בתיק העיקרי.

2. **רע"א 4900/17 מדינת ישראל נ' פלונית (השופט הנדל) – בין עתירה לגילוי ראייה לבית המשפט העליון בהתאם לסעיף 44 לפק' הראיות לבין הכרעת בית המשפט המחוזי בהתנגדויות לשמיעת עדויות:**

בקשת רשות ערר מטעם המדינה. במסגרת הליך אזרחי, בזמן גילוי המסמכים – העברנו מסמכים מושחרים והודענו שהם חוסים תחת תעודת החיסיון. בימ"ש המחוזי קבע כי תעודת החיסיון אינה חלה על מרבית הפרטים שהושחרו.

המדינה בעררה לבית המשפט העליון טענה להעדר סמכות של בית המשפט המחוזי (המדובר בתעודת חסיון מטעמי בטחון המדינה); וכן טענה שבית המשפט המחוזי לא עיין כלל בראיות שבמחלוקת, ולא שמע את טענות המדינה.

בית המשפט (כב' הש' הנדל) הכריע, כי כאשר קיימת מחלוקת ביחס לסיווגה של ראייה – האם היא חוסה תחת תעודת החסיון אם לאו – יש לפנות בעתירה לגילוי ראייה לבית המשפט העליון. עם זאת, -

"במקרים שבהם מדובר בהכרעה בהתנגדויות בעת מסירת עדות תפקידה של הערכאה המבררת הוא להכריע בהתנגדות. אך בהתקיים ספק אם ראייה מסוימת, כגון מסמך, נכלל בתחומה של תעודת חסיון מטעם של בטחון המדינה או יחסי החוץ – על הערכאה המבררת להימנע מהכרע בבקשה לגילוי ראייה. החלטה כזו אינה בסמכותה. במשפט אחד – דיון בהתנגדות צד לשאלה שנשאלה מצוי בסמכות הערכאה המבררת, אך זו אינה מוסמכת לחשוף ראייה חסויה..." (סעיף 5 להחלטה)

3. רע"א 6171/17 פלוני נ' קופת חולים מאוחדת (השופט עמית) – חסיון עורך-דין-לקוח שלוש קביעות:

- א. חסיון עורך-דין-לקוח אינו אישי, אלא חל על התוכן של המידע שהועבר.
- ב. השאלה – מה דינו של חומר חסוי שכבר נחשף בטעות – הושארה בצ"ע.
- ג. השאלה מה טיבו של חסיון מסמכים שהוכנו לקראת משפט – קרי, האם המדובר בחסיון מוחלט (לכך נוטה כב' הש' עמית) או יחסי - הושארה אף היא בצ"ע.

4. בש"פ 7191/17 שלמה כהן נ' מדינת ישראל (השופטת ברק-ארז) – ערר על רשימת החומר החסוי: בית המשפט דוחה את הערר ושולח את ההגנה – ככל שרצונה בכך – להגיש עתירה לגילוי ראייה חסויה.

5. בש"פ 7127/17 גלעד גרנביץ נ' מדינת ישראל (השופטת ברק-ארז) – ערר חומר חקירה ביחס להאזנות סתר, שהתמקד בבקשת ההגנה לקבלת נהלי העבודה של המשטרה ושל הפרקליטות. בית המשפט התבטא בעל-פה, שנהלים ככלל אינם מהווים "חומר חקירה". עם זאת, הוא האיץ בפרקליטות לסיים את המלאכה הנעשית בהקשר זה.

6. בש"פ 6071/17 מדינת ישראל נ' רונאל פישר (השופט עמית) – בקשות לעיון בחומר מחשב מסוג טלפונים ניידים.

ההכרעה העיקרית -- הכדור חייב לעבור לידי ההגנה, שתתרום את חלקה לצורך ביצוע חיפושים ממוקדים וקונקרטיים באינסוף החומר המצוי בכל מדיה דיגיטלית, ולו הקטנה ביותר. כך, על סמך ההבנה שבחומר האינסופי הזה, אין שום אפשרות מעשית תוכלנה לבחון אותו כדבעי ללא סיועה של ההגנה.

ראו נא סיכום של ההחלטה שהופץ זה מכבר לפרקליטות כולה.

ראוי לזכור, שבדין האנגלי – ההגנה צריכה לתאר את קו ההגנה שלה, כדי לבקש חומרים נוספים - כך, ככלל ביחס לכל חומר חקירה ולא רק בחומר מחשב.

כב' השופט עמית הפנה לשתי וועדות שישבו מעבר לים. עם זאת יש לשים לב, שוועדה אחת דיברה על הליך אזרחי. בשתי הוועדות (קנדית ואמריקאית) גם יחד - החובה להעביר חומר רלוונטי מצומצמת לכתחילה לעומת המצב בישראל.

שאלת העיתוי – היא אכן עדיין קריטית. בניגוד למצב הרגיל - כשאנחנו מגישים את כתב האישום נתנו את כל החומר הרלוונטי. בחומר מחשב – אם לא היה שיג ושיח לפני הגשת כתב האישום, בהחלט יתכן שנקבל הרבה יותר פניות לאחר שהגשנו את כתב האישום.

7. בש"פ 7602/17 פלוני נ' מדינת ישראל – (השופט מזוז) - תיק של רשות המסים שוב בקשה לחומר מחשב: תיק ענק של רשות המסים. מתוך 200 התקני מדיה שנתפסו נותרו כ=100 התקני מדיה. הסנגור ביקש שנעמוד בהחלטה בעניין פשר, למרות שזו ניתנה זמן רב לאחר הסיווג שנעשה ברשות המסים.

חוקרי מחשב מיומנים בתחילת הדרך הוציאו מחומר המחשב את כל החומרים שאינם קשורים לעסק שבמסגרתו נעברו העבירות. העבירו לחוקרי התיק ה"רגילים".

האחרונים אתרו ושלפו משם חומרים. הן החוקרים הראשונים והן האחרונים (למצער בדיעבד) תיעדו בתמצית רב את המיון שערכו על גבי מזכרים.

טענו בפני בית המשפט כי זה מה שיש, וכי על בסיס זה יכולה ההגנה לבקש בקשות מצידה. בית המשפט העליון מקבל את כל טענותנו ביחס לסיווג ולמיון שכן התבצעו, גם אם התיעוד בעניינם חסר. בית המשפט אינו מוצא פגם בחסר זה.

לטעמו, ההגנה יכולה לבקש **חיפושים ממוקדים וקונקטיים** מצידה. עוד הוא קובע:

"... תהליך הבחינה של מדיה דיגיטלית הינו הדרגתי, ומטבע הדברים עשויים להתגבש הבנות בדבר חומרים רלבנטיים נוספים, אשר יובאו אף הם בפני ההגנה. ביתר שאת, אמורים דברים אלו כאשר מדובר, כמו בעניינו, בהיקף נרחב של מדיה דיגיטלית כזו." (סעיף 13 להחלטה)

בימים אלה יושב על המדוכה צוות שהקים המשנה לפרקליט המדינה לצורך הוצאת הנחיות בהקשר.

הנושא שנדון

תיקון 75 – חומר חקירה מודיעיני:

החל דיון על יישומו של תיקון 75 לחסד"פ.
סיגל ראש מדור חסיונות במשטרה הציגה את המתווה שהמשטרה הכינה בינתיים.
היא עדכנה כי המשטרה צפויה לפעול על פי מתווה זה מיום 1.1.18.
סופו של דבר ולאחר דחיות התקיים אצל המשנה לפרקליט המדינה דיון שעניינו התנעת היישום
האמור ביום 5.3.18.
סיכום דיון זה יוצא בנפרד.

נעמי גרנות ורחלי זוארץ-לוי
פרקליטות המדינה

העתק : פרקליט המדינה